

prof. Paulina Komorowska-Birger
Uniwersytet Zielonogórski
Wydział Artystyczny
Instytut Sztuk Wizualnych
ul. Licealna 9
65-417 Zielona Góra
zamieszkała:
65-012 Zielona Góra, ul. Mieczykowa 7

Zielona Góra 07.10.19 r.

**Recenzja w postępowaniu o nadanie tytułu
profesora sztuk plastycznych
dr hab. Piotrowi Tetlakowi**

Pan dr hab. Piotr Tetlak urodził się 13.12.1973 roku w Rzeszowie. Ukończył Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych im. Piotra Michałowskiego w Rzeszowie na specjalności formy użytkowe ze specjalizacją metaloplastyka. W latach 1994-1999 studiował na Wydziale Architektury Wnętrz i Wzornictwa Przemysłowego w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych (obecnym Uniwersytecie Artystycznym) w Poznaniu. W roku 1999 ukończył z wynikiem celującym studia, dyplomem w zakresie projektowania mebla i architektury wnętrz, pod kierunkiem prof. Aleksandra Kuczmy w Pracowni Projektowania Mebla i w Pracowni Skojarzeń Elementarnych prof. Jarosława Maszewskiego. Dyplom otrzymał nominację do konkursu im. Marii Dokowicz Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Tytuł doktora sztuki w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie artystycznej – sztuki użytkowe nadane Uchwałą Rady Wydziału Architektury i Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu uzyskał w roku 2006 na podstawie przedstawionej pracy doktorskiej pt. *„Forma i konstrukcja przestrzeni plastycznej widowiska (teatralnego lub parateatralnego) - od snu do premiery.”*. Opiekunem w przewodzie doktorskim był prof. Jacek Jagielski, zaś recenzentami prof. Henryk Regimowicz i prof. Michał Jędrzejewski. W 2012 roku otrzymał tytuł naukowy doktora habilitowanego sztuk plastycznych w zakresie sztuki piękne nadany Uchwałą Rady Wydziału Rzeźby i Działań Przestrzennych Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu na podstawie ogólnego dorobku artystycznego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. *„Analiza projektu i realizacji pola gry i obiektów do spektaklu w przestrzeni otwartej pt. Rabin Maharal i Golem – prawda i śmierć”* w reż. Lecha Raczaka.”. Przewód recenzowali: prof. Marcin Berdyszak, prof. Andrzej Markowicz, prof. Dariusz Grzybowicz i kw. II st. Romuald Woźniak.

Od roku 1999 rozpoczął początkowo na godzinach zleconych a od 2000 roku jako asystent pracę

w Pracowni Zjawisk Teatralnych prowadzonej przez prof. Jarka Maszewskiego na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu. Obecnie prowadzi samodzielnie Pracownię Zjawisk Teatralnych i pełni funkcję kierownika Katedry Scenografii Wydziału Architektury Wnętrz i Scenografii na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu.

Od 2012 roku był opiekunem 13 dyplomów studiów I stopnia, 15 dyplomów II stopnia, 5 dyplomów magisterskich, recenzentem 7 prac dyplomowych studiów I stopnia, 5 prac dyplomowych studiów II stopnia oraz 4 prac magisterskich. Od 2014 roku był recenzentem trzech postępowań habilitacyjnych dra Michała Hrisulidisa, dr Grażyny Kilarskiej, dr Doroty Ogonowskiej, i czterech postępowań o nadanie tytułu doktora: mgr Mateuszowi Mirowskiemu, mgr Agnieszce Aleksiejczuk, mgr Tomaszowi Brzezińskiemu oraz mgr Magdalenie Kut. Ponadto pełnił opiekę promotorską w przewodach doktorskich pani Martyny Stachowczyk pt.: *Lalka we współczesnym zdarzeniu teatralnym w kontekście tekstu J.L.Borges'a "Dwudziesty piaty sierpnia 1983"* oraz pana Mariusza Napierały pt.: *Groteska i jej formy w scenografii przedstawienia teatralnego „Pippin” – Rogera O. Hirsona i Stephena Schwartza*. przeprowadzonych na Wydziale Architektury Wnętrz i Scenografii, UAP w Poznaniu.

Studenci prowadzeni przez dra hab. Piotra Tetlaka biorą udział w licznych wystawach, zdobywając prestiżowe nagrody. Przytoczę kilka - w moim odczuciu – najważniejszych. Na Festiwalu Nowej Scenografii 6D w Centrum Scenografii Polskiej w Muzeum Śląskim w Katowicach w 2013 prezentowało swoje dyplomy czterech a w 2017 pięciu absolwentów. W 2014 roku Nagrodę Scenograficzną im. Jerzego Moskala w powyższym Festiwalu w kategorii najlepszy projekt dyplomowy magisterski za projekt i realizację scenografii do filmu animowanego *Koralina* otrzymała Joanna Bartel a w 2018 Agnieszka Krauze otrzymała wyróżnienie za dyplom magisterski w kategorii scenografia teatralna. W National Centre for Performing Arts in Beijing - Expo Opening dates China, 2015 oraz na przełomie 2015/16 roku w Mingyuan Contemporary Art Museum Shanghai Evolving Design for Performance exposition prezentowały swoje dyplomy Katarzyna Tomczyk i Magdalena Ogonowska. W 2017 World Stage Design 2017 na Tajwanie – Katarzyna Tomczyk otrzymała nominację do udziału w finale wystawy w kategorii Emerging Designers za scenografię do spektaklu *Zjednoczenie dwóch Korei* stworzoną w ramach dyplomu magisterskiego. W 2017 roku w Muzeum Śląskim w Katowicach w wystawie „Wymiary Scenografii” wzięło udział sześć jego dyplomantek.

Piotr Tetlak obowiązki wynikające z zatrudnienia na Uczelni traktuje niezwykle poważnie, dbając o sprawy zarówno katedry jak i pracowni. Jako przewodniczący Rady Programowej Kierunku i członek wydziałowego zespołu, wraz koleżankami i kolegami pedagogami, opracowywał tabele jakości kształcenia. Od 1996 jest wyróżniany i nagradzany m.in. przez

władze miasta za działalność dydaktyczną, organizacyjną i projektową w dziedzinie scenografii i widowisk plenerowych, czterokrotnie za działania wizualne na festiwalu „FAMA”, oraz dziewięciokrotnie za działalność organizacyjną i wkład w rozwój uczelni nagrodą Rektorów Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. W 2010 roku został odznaczony odznaką honorową Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za zasługi dla Kultury Polskiej. Analizę dorobku pozwolę sobie rozpocząć od ostatniego zdania z życiorysu dra hab. Piotra Tetlaka

(...) Obsługuje: sprzęt budowlany, transport osobowy, towarowy i spawalniczy.”¹ Godne podziwu umiejętności, kiedyś niezbędne w pracy artysty, nie tak powszechne w obecnych czasach, zdominowanych przez media cyfrowe i świat wirtualny.

Zapoznając się z obszernym dorobkiem Pana dra hab. Piotra Tetlaka, nie mogę oprzeć się wrażeniu niezwykle intensywnego życia towarzyskiego, jakie musi prowadzić podejmując się tak wielu organizacyjnie skomplikowanych przedsięwzięć artystycznych.

Przez ostatnie 20 lat uczestniczył w ponad 200 projektach poza Uczelnią, m.in. w festiwalu Fama w Świnoujściu, w festiwalu Malta w Poznaniu, w Festiwalu Zdarzenia w Tczewie, dla Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w Legnicy w ramach programu Instytutu Raszewskiego „Lato w Teatrze”, jako animator, producent, realizator i opiekun artystyczny pokazów, parad i wystaw oraz jako projektant w dziedzinach scenografii, wystawiennictwa, inscenizacji a od ukończenia studiów na Uczelni był organizatorem wielu plenerów i warsztatów oraz pełnił funkcję kuratora generalnego Dyplomów UAP (2009-2016) - jak to zaznacza w autoreferacie - jednej z najważniejszych i odważniejszych, ze względu na skalę przedsięwzięcia i odpowiedzialność. Przygotował z udziałem swoich obiektów kilkadziesiąt wystaw i pokazów do różnych wydarzeń kulturalnych. Od roku 2003 pełni funkcję opiekuna artystycznego parady Świętego Marcina w Poznaniu. Ścisłe współpracuje z Centrum Scenografii Polskiej przy Muzeum Śląskim w Katowicach.

Od 2000 roku projektuje układ całej parady Św. Marcina w Poznaniu i inscenizuje niektóre jej sekcje o mocnym wyrazie plastycznym. Jak pisze w autoreferacie *(...) Formuła widowiska wędrownego odnosi się do tradycji wspólnotowego miejskiego świętowania obecnej wśród ludzi od wieków i często zawłaszczanej przez władzę. W naszych wydarzeniach staramy się rozwijać wolnościowy i integracyjny aspekt świętowania, posługujemy się żartem i absurdem. Pretekstem do powstania wielu z nich było w Poznaniu święto patronów miasta Poznania Św. Piotra i Św. Pawła. Ważne w tym wszystkim było i jest poczucie humoru i przewijający się temat miłości*

---

1 Piotr Tetlak Życiorys skrócony, str. 2

*i tolerancji. Odzwierciedlają to też działania teatralne według moich pomysłów inscenizacyjnych z okazji „Dnia Św. Marcina”.*² W ramach tej inicjatywy zaprosił do współpracy nomadów teatru alternatywnego: Orbis Tertius – Lecha Raczaka, Barak Kultury – Przemysława Prasnowskiego, Teatr Fuzja – Tomasza Rozmiańca, Antrakt – Janusza Stolarskiego, jak również i studentów. Skład formacji stanowią projektanci, rzeźbiarze, graficy, performerzy, instalatorzy, a także muzycy i kompozytorzy, dramaturg i reżyser, aktorzy i technicy – średnio 30 osób przy produkcji.

Dr hab. Piotr Tetlak wykazuje się niezwykłą umiejętnością współpracy w dużych zespołach. Współtworzy Interdyscyplinarną Grupę Teatralną Asocjacja 2006 działającą w polskim nurcie teatru plastycznego. Asocjacja jest grupą o szerokim działaniu zawodowym w projektowaniu scenografii, obiektów scenicznych i widowiskowych, a także pełnowymiarowych spektakli teatralnych rozgrywanych w przestrzeni otwartej.

Dr hab. Piotr Tetlak wyróżnia się odmiennym podejściem do scenografii, traktuje ją jako dzieło, do którego autorzy scenariuszy oraz reżyserzy budują swoje realizacje. Ewentualnie wizja plastyczna powstaje równolegle z wizją reżyserską. Wypracował metodę, w której proces powstawania spektaklu wynika z wzajemnych inspiracji artysty plastyka i artysty reżysera. Ta postawa wynika, jak sędzę, z doświadczeń teatru ulicznego i alternatywnego, z którego autor się wywodzi.

Praca, która wyróżnia się i jest mi najbliższa spośród wskazanych przez pana dra hab. Piotra Tetlaka w dokumentacji złożonej w związku z procedurą o nadanie tytułu profesora sztuki, to w moim odczuciu instalacja pt. „Płonący Fortepian” - zaprojektowana z okazji roku Chopinowskiego w Polsce i zrealizowana jako światło do nieba WOŚP w 2010 roku górujące 20 metrów nad widzami przed Zamkiem Cesarskim w Poznaniu. Praca ta także prezentowana była w National Centre for Performing Arts in Beijing podczas Expo Opening dates China w 2015, a także Evolving Design for Performance Exposition w Mingyuan Contemporary Art Museum Shanghai w 2016. Obecnie obiekt jest częścią „Galerii Akademickiej” na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Płonący Fortepian stał się także wizytówką przestrzenną i częścią publikacji z okazji 40-lecia tego wydziału. Pomimo tego, iż nie jestem pasjonatką korowodów i parad, ze względu na przymusowe uczestnictwo zarówno w pochodzie Pierwszomajowym jak i Korowodzie Winobraniowym w czasach mojego

---

2 Piotr Tetlak Autorefereat, str. 24

dzieciństwa, wybrałam się w tym roku na Korowód Winobraniowy, do reżyserowania którego od roku 2016 dr hab. Piotr Tetlak jest zapraszany.

Założeniem projektowanych parad jest wzajemne scalanie się uczestników widowiska z występującymi, tak aby w pewnym momencie stać się integralną częścią parady. Nie dotrwałam jednak do końca i nie zintegrowałam się z paradą, jednakże już z daleka zauważyłam, charakterystyczne realizacje poznańskie oparte o scenograficzne obiekty, do których umiejętności plastyczno-spawalnicze autor wykorzystuje. Wyróżniały się spośród innych korowodowych przedstawień. Charakterystyczne szkielety instalacji przypomniały mi zdjęcia G. Wyszomirskiej scenografii wybitnego malarza, scenografa, pedagoga Piotra Potworowskiego, do *Fausta* Johanna Wolfganga Goethego w Teatrze Polskim w Poznaniu, w reżyserii Jerzego Grotowskiego z 1960 roku.³

I chociaż o takich inspiracjach w przedstawionej dokumentacji autor nie wspomina, to odnoszę wrażenie, że Piotr Tetlak jest w pewnym sensie kontynuatorem stylistyki scenografii Piotra Potworowskiego, który od 1958 roku był pedagogiem Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych (obecnie Uniwersytet Artystyczny) w Poznaniu i Gdańsku.

Instalacje w przestrzeni miejskiej, duże metalowe obiekty budujące większe całościowe realizacje sceniczne wykorzystywane przez reżyserów, działania korowodowe, parady, realizacje w przestrzeni publicznej związane z teatrem alternatywnym, widowiskowość - to cechy charakterystyczne twórczości kandydata na profesora sztuki dra hab. Piotra Tetlaka.

Głównym założeniem wszystkich działań artysty jest - jak pisze w swoim referacie - zaszczepienie potrzeby bycia w teatrze. (...) *Teatr w przestrzeni publicznej wpisuje się w codzienny spektakl ludzkich działań toczących się na ulicach. Wybija z płytkiego poczucia bezpieczeństwa wynikłego ze zrutynizowanych czynności.*⁴ (...) *Wychodzę z założenia, że scenograf może równoległe do reżysera współtworzyć spektakl dramatyczny i wytyczać punkty przecięcia różnych sposobów myślenia o teatrze. W ten sposób stworzyłem fuzję różnych wizji teatru, w której działania korowodowe połączyły się z teatrem alternatywnym. Wizja plastyczna, znaczenia jakie w sobie zawiera, ekspresja, rytm, jej wewnętrzna dramaturgia są wtedy punktem wyjścia. Współpraca z reżyserem przebiega wówczas na zasadach partnerstwa, w którym obiekty plastyczne mogą być zarodkiem spektaklu, przyczynić się do jego kreacji lub inscenizacji. Ma to przełożenie na sposób pracy twórczej, jakim posługuję się w moim Teatrze Asocjacja*

3 Zbigniew Osiński, Grotowski i jego Laboratorium Państwowy Instytut Wydawniczy Warszawa 1980, fot. 9, 10 ISBN 83-06-00200-8

4 Piotr Tetlak Autoreferat str. 28s

2006. Udało mi się wypracować metodę, w której proces powstawania spektaklu wynika z wzajemnych inspiracji artysty plastyka i artysty reżysera. Z tego wynikał wybór **trzeciego** dzieła – scenografii do spektaklu pt. „**Diabeł Łańcucki**” w reż. Lecha Raczaka, zrealizowanego w 2018 roku.⁵

Jest to najważniejsza konkluzja i wyjątkowa postawa przelamująca dotychczasowe *status quo*, gdzie scenograf buduje swoje realizacje do konkretnego przedstawienia. Tutaj najpierw powstaje scenografia na podstawie której powstaje spektakl.

Podsumowując zacytuję słowa autora w szczerzy sposób diagnozujące życie poprzez twórczość, która nadaje sens Jego życiu i stanowi fascynujący przykład łączenia wszystkich jego elementów w twórczą i interesującą całość (...) *Wszystkie doświadczenia i realizacje były wypadkową wielu płaszczyzn działania, odzwierciedlonych w teatrze mojego życia. Kształtowanie mojego charakteru przez lata przydaje się w kontaktach na zewnątrz uczelni jak i w niej. Moje działania wyrastają z myślenia o całości, o współpracy w zespole, z zachowaniem własnej tożsamości. Potrzeba pracy dla ludzi i wśród nich spowodowała, że wszystkie doświadczenia znalazły w końcu ujście. Moje fascynacje teatrem mają daleko sięgające korzenie, bo tkwią w doświadczeniach, marzeniach i snach z lat młodości, fascynacji byciem w drodze, cyrkiem i kulturą życia ludzi, którzy go tworzą. Interesujące dla mnie były widowiskowość, życie w grupie twórczych ludzi jednocześnie rodzaj wykluczenia w społeczeństwie i podziwu dla twórcy. To wszystko dzieje się teraz, zdałem sobie bowiem sprawę, że bieg mojego życia zatoczył krąg i znalazłem się w teatrze, który sam zresztą sobie stworzyłem. Gdy przyłożę miarę z młodości fascynacji wielkimi widowiskami plenerowymi, nazywam go cyrkiem alternatywnym, połączeniem spektaklu w przestrzeni otwartej z moim sposobem na życie.”⁶*

Po przeanalizowaniu działalności artystycznej na polu scenografii i działań artystycznych w przestrzeni miejskiej dra hab. Piotra Tetlaka, ze szczególnym uwzględnieniem propagowania teatru jako działań scalających artystę i widza, doceniając znaczący wkład wnoszony w sztuki projektowe, Jego pracę pedagogiczną oraz organizacyjno-promocyjną na rzecz Uczelni, uważam, że spełnia On wymagania Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki. Jednoznacznie popieram wnioski o nadanie drowi hab. Piotrowi Tetlakowi tytułu profesora sztuki.

prof. Paulina Komorowska-Birger

---

5 Piotr Tetlak Ankieta osiągnięć kandydata do tytułu profesora, str.61

6 Piotr Tetlak Autoreferat, str. 29